

REGIO HART VAN BRABANT

ONTVANGEN

- 2 AUG. 2016

Gemeente Goirle
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 17
5050 AA GOIRLE

Tilburg, 29 juli 2016

onderwerp: Vastgestelde jaarrapportage 2015 en begroting 2017
bijlagen: Jaarrapport 2015, accountantsverslag, controleklaring, begroting 2017
kenmerk: hk/mk/2016-45

Geachte raad,

De afgelopen maanden hebben wij u diverse documenten voorgelegd die samenhangen met de kaders van onze samenwerking in Regio Hart van Brabant. Wij zijn blij dat alle raden erin geslaagd zijn om nog voor het zomerreces hierop een reactie te geven.

Donderdag 21 juli jl. heeft ons algemeen bestuur, met inachtneming van uw inbreng, besloten tot de definitieve vaststelling van:

- de strategische meerjarenagenda 2016-2020;
- het jaarrapport 2015;
- de begroting 2017.

Daarbij merken wij het volgende op.

Strategische meerjarenagenda

De vaststelling van de strategische meerjarenagenda is een belangrijk ijkpunt. Samen hebben we in een uitgebreid voorbereidingsproces, met als novum een integrale behandeling in een Verenigde Vergadering, onze ambities en doelen voor de nieuwe programmaperiode herijkt en geformuleerd. De SMA vormt daarmee de basis voor ons gemeenschappelijk handelen, met elkaar en in partnerschap met anderen. Het is goed om te constateren dat alle raden hieraan hun instemming hebben gegeven. Op korte termijn zullen wij de SMA in definitieve vormgeving verspreiden. In het verlengde daarvan vermelden wij dat het vergelijkend onderzoek naar democratische legitimatie loopt en dat u tijdens de Hart van Brabant Radendag van 16 november 2016 breed kunt reflecteren op de bevindingen. Aanvullend heeft de raad van Waalwijk ons verzocht om alsdan ook te komen met een voorstel over het vergroten van de bekendheid van onze regio bij de inwoners.

REGIO HART VAN BRABANT

Jaarrapport Regio Hart van Brabant 2015

Enkele dagen voor de vergadering van ons bestuur ontvingen wij het verslag en de goedkeurende controleverklaring van onze accountant Deloitte. Afschriften daarvan treft u bijgaand aan, evenals een afdruk van het vastgestelde jaarrapport.

Op het jaarrapport inzake onze gemeenschappelijke regeling ontvingen wij geen verdere inhoudelijke reacties. Wel heeft de raad van Waalwijk ons expliciet verzocht om de financiële verslaglegging van Midpoint Brabant volgend jaar ook mee te nemen in het jaarverslag van Hart van Brabant. In de beleidsmatige tekstuele toelichting hadden wij dat reeds gedaan over 2015. Omdat Midpoint Brabant een zelfstandige stichting is zal men evenwel altijd een eigen jaarrekening aan de eigen accountant moeten overleggen. Wel spant ons bestuur zich in, via een verzoek aan het algemeen bestuur van Midpoint Brabant, om de (concept)jaarstukken van beide organisaties in de toekomst gelijktijdig (medio april) aan de raden beschikbaar te stellen.

Begroting 2017

Inzake de ontwerpbegroting 2017 hebben de raden van de gemeenten Dongen, Goirle en Loon op Zand een zienswijze ingebracht van ongeveer gelijke strekking. Alle geven aan dat een eventueel tekort, bijvoorbeeld door het niet realiseren van cofinanciering, moet worden opgelost door het bijstellen van ambities en herprioriteren van projecten en niet door het ophogen van de inwonerbijdrage.

Voor de helderheid merken wij op dat de in de begroting van Regio Hart van Brabant opgenomen cofinanciering van totaal € 220.000,00 bestaat uit twee reeds toegezegde bijdragen, te weten € 20.000,00 vanuit het GGA-budget (verkeer en vervoer) als bijdrage aan de gebiedsopgave A58 en € 200.000,00 aan REAP-gelden (economisch actieprogramma) van de provincie. Hierin ligt dus geen risico dat tot herprioritering kan leiden.

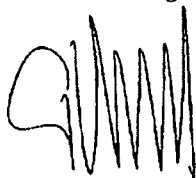
Anders ligt dat bij de begroting van de stichting Midpoint Brabant (die integraal in onze regionale begroting is weergegeven). Daarin is een cofinancieringsopgave opgenomen, wat wil zeggen dat er nog € 101.411,00 in 2017 langs andere wegen moet worden gevonden. Ons bestuur heeft daarover geen zelfstandige besluitvormingsbevoegdheid, maar zal namens de samenwerkende gemeenten hiervoor expliciet aandacht vragen binnen het algemeen bestuur van Midpoint Brabant.

Verder gaf de raad van Oisterwijk ten aanzien van de deelbegroting Jeugdhulp 2017 nog aan dat men hiervan kennis heeft genomen, in de wetenschap dat de begroting bovenlokale jeugdhulp op basis van de meicirculaire nog zal worden herijkt.

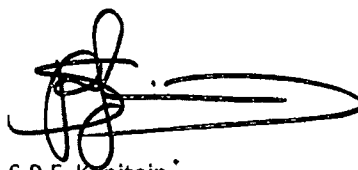
Een exemplaar van de vastgestelde begroting 2017 sturen wij bijgaand mee. Deze is tevens te raadplegen via het downloadcentrum van onze website www.regio-hartvanbrabant.nl.

Deze brief met bijlagen zenden wij tevens in afschrift aan uw college.

Met vriendelijke groet,
namens het algemeen bestuur van Regio Hart van Brabant,

Mr. P.G.A. Noordanus
Voorzitter Regio Hart van Brabant

S.P.F. Kapitein
Programmadirecteur Regio Hart van Brabant

Aan het algemeen bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling
Regio Hart van Brabant
Postbus 90154
5000 LG TILBURG

Datum
18 juli 2016

Behandeld door
B. Blomjous MSc RA
088 288 7687

Ons kenmerk
3114076000/2016.058333/RVB

Onderwerp
Accountantsverslag jaarrekening 2015

Geacht bestuur,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag bij de jaarrekening 2015 van Regio Hart van Brabant aan. Deze jaarrekening is door ons gecontroleerd overeenkomstig de door uw schriftelijk bevestigde opdracht van 17 december 2015.

Het doel van deze controle is het uitbrengen van een onafhankelijk oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening en het rechtmatig handelen van uw gemeenschappelijke regeling, overeenkomstig de bepalingen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het concept van dit accountantsverslag is afgestemd met uw programmamanager, de heer Kapitein. Wij vermelden dat dit verslag uitsluitend voor u is bestemd en niet zonder onze uitdrukkelijke toestemming geheel of gedeeltelijk aan derden ter beschikking mag worden gesteld.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag van dienst te zijn. Uiteraard zijn wij graag bereid om hierop een nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. J.J. Zuidema-RA

Deloitte.

Accountantsverslag
jaarrekening 2015

Gemeenschappelijke Regeling
Regio Hart van Brabant

REGIO|HART
VAN|BRABANT

Eindhoven, 18 juli 2016

Inhoudsopgave

1. Managementsamenvatting	3
2. Financiële positie	5
2.1 Resultaat	5
2.2 Vermogen	5
3. Rechtmatigheidscontrole	7
3.1 Begrotingscriterium	7
3.2 Misbruik en oneigenlijk gebruik	7
3.3 Het voorwaardencriterium	7
3.4 Niet financiële rechtmatigheid	8
4. Proces jaarrekeningcontrole 2015	9
4.1 Jeugdzorg	9
4.2 Tijdsbesteding	9
5. Governance	11
5.1 Opdracht	11
5.2 Controleverklaring	11
5.3 Wet normering topinkomens	12
5.4 Administratieve organisatie en interne beheersing	12
5.5 Fraude	12
5.6 Onafhankelijkheid	13
6. Actuele ontwikkelingen	14
6.1 Corporate compliance	14
6.2 Cyberrisicoanalyse	14

1. Managementsamenvatting

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Regio Hart van Brabant gecontroleerd. Onderstaand vatten wij de belangrijkste aspecten van deze jaarrekening en onze werkzaamheden voor u samen. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de hoofdstukken 2 tot en met 5 van dit accountantsverslag.

- Regio Hart van Brabant verantwoordt over 2015 een positief resultaat van bijna € 351.000. Voor het boekjaar was een resultaat van nihil begroot.
- Naar aanleiding van onze controle komen wij tot de conclusie dat de jaarrekening 2015 van Regio Hart van Brabant de grootte en de samenstelling van het eigen vermogen per 31 december 2015 en het resultaat over 2015 getrouw weergeeft. De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met de van toepassing zijnde verslaggevingsvoorschriften, zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), waarbij de door Regio Hart van Brabant gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling consistent zijn toegepast.
- Wij brengen onder uw aandacht dat er na onze controle tot een bedrag van € 764.000 onzekerheden resterend. Dit betreft een vordering op een zorgaanbieder, waarbij wij - gezien de financiële positie van deze zorgaanbieder - onvoldoende geschikte controle-informatie hebben verkregen over de inbaarheid van deze vordering. Aangezien deze onzekerheid in omvang lager is dan de door ons voor onzekerheden gehanteerde materialiteit (in casu € 1.050.000), is deze niet van invloed op het goedkeurend oordeel in de controleverklaring.
- Met betrekking tot de financiële rechtmatigheid komen wij in de controleverklaring tot goedkeurend oordeel. Ten aanzien van de niet-financiële rechtmatigheid merken wij op dat de gemeenschappelijke regeling gedurende 2015 niet voldoet aan de Wet gemeenschappelijke regeling, als gevolg van het ontbreken van een financiële beheersverordening. Voor het verslagjaar 2016 hebt u overigens recentelijk een financiële beheersverordening vastgesteld.
- Het jaarverslag 2015 van Regio Hart van Brabant voldoet aan de inrichtingseisen van het BBV en is verenigbaar met de jaarrekening over dit boekjaar.

- De bezoldigingen van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur over 2015 voldoen aan de bepalingen van de Wet normering topinkomens (WNT). De toelichting in de jaarrekening voldoet eveneens aan hetgeen de WNT hieromtrent voorschrijft.
- Gedurende de controle heeft er frequent overleg plaatsgevonden over de wijze waarop tot voldoende controlezekerheid kon worden gekomen bij de verantwoorde baten en lasten jeugdzorg. Dit heeft geleid tot een hogere tijdsbesteding van de accountantswerkzaamheden dan vooraf was geraamd.

2. Financiële positie

2.1 Resultaat

Regio Hart van Brabant realiseert over 2015 een positief resultaat van € 351.000.

Regio Hart van Brabant kan over 2015 een positief resultaat van € 351.000 bij schrijven. Voor het boekjaar was een nihil resultaat begroot. Het resultaat omvat tevens de toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves. Het resultaat bedraagt € 250.000 positief indien deze mutaties buiten beschouwing worden gelaten. Onderstaand vatten wij de exploitatie van Regio Hart van Brabant over 2015 samen, waarbij voor uw inzicht tevens de vergelijkende cijfers volgens de begroting 2015 zijn opgenomen.

Bedragen in € 1.000	Realisatie 2015	Begroting 2015
Baten	70.897	72.308
Lasten	70.647	72.416
<i>Saldo van baten en lasten</i>	<i>250</i>	<i>-109</i>
Mutaties reserves	101	109
<i>Resultaat</i>	<i>351</i>	<i>0</i>

Het verschil tussen het gerealiseerde resultaat en het voor 2015 begrote resultaat is terug te voeren op diverse voor- en nadelen, verdeeld over de programma's. Dit wordt in de jaarrekening nader toegelicht.

2.2 Vermogen

Het eigen vermogen is in 2015 met € 93.000 toegenomen.

Het eigen vermogen van Regio Hart van Brabant is in 2015 met € 93.000 toegenomen. Dit eigen vermogen, dat eind 2015 € 694.000 bedraagt, kan als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen in € 1.000	31.12.2015	31.12.2014
Algemene reserve	259	18
Bestemmingsreserves	84	116
<i>Resultaat</i>	<i>351</i>	<i>467</i>
Totaal	694	601

De toename van het eigen vermogen gedurende 2015 wordt veroorzaakt door het positieve resultaat ad € 250.000 over 2015. Daartegenover staat een onttrekking aan het eigen vermogen van € 158.000, als gevolg van het besluit van het algemeen bestuur om dit deel van het rekeningresultaat 2014 uit te keren aan de deelnemende gemeenten.

De balanssolvabiliteit van Regio Hart van Brabant is ondanks de toename van het eigen vermogen afgenomen van 68,5% eind 2014, tot 3,5% ultimo 2015.

Deze afname is het gevolg van de nieuwe activiteit, het uitvoeren van de jeugdzorg voor de regio, dat binnen de gemeenschappelijke regeling plaatsvindt. Dit zorgt voor een forse toename van de netto vlottende schulden. Daartegenover staat een toename van de overige vorderingen en de uitzettingen in 's Rijks schatkist. Het is overigens een bestuurlijke keuze om slechts een beperkt vermogen binnen de gemeenschappelijke regeling aan te houden.

3. Rechtmatigheidscontrole

3.1 Begrotingscriterium

Wij hebben geen begrotingsonrechtmatigheid geconstateerd die van invloed is op ons oordeel.

Het begrotingscriterium is nader uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid 2015 van de Commissie BBV. Met betrekking tot het aspect begrotingsrechtmatigheid hebben wij onze aandacht gericht op eventuele lastenoverschrijdingen per programma. Hierbij is het van belang te bedenken dat lastenoverschrijdingen op zich onrechtmatig zijn, maar dat niet alle lastenoverschrijdingen in het rechtmatigheidsoordeel betrokken hoeven te worden. Bepalend hierbij is de vraag of het algemeen bestuur ter zake nader beleid heeft vastgesteld.

In de programma's 'Bestuur en algemeen management' en 'Bedrijvigheid', is sprake van een overschrijding van het in de begroting beschikbaar gestelde budget. Hoewel een overschrijding per definitie onrechtmatig is, nemen wij deze kostenoverschrijdingen niet mee in ons oordeel.

De overschrijding op het programma 'Bestuur en algemeen management' wordt namelijk geheel gecompenseerd door gerelateerde baten. Ten aanzien van de overschrijding op het programma 'Bedrijvigheid' kunnen wij u melden dat op het budget van dit programma € 200.000 in mindering is gebracht, als gevolg van een begrotingswijziging gedurende het boekjaar.

De begrotingswijziging die hieraan ten grondslag lag, was echter niet te relateren aan één programma, maar betrof een bezuinigingstaakstelling voor de gehele gemeenschappelijke regeling, ten behoeve van het kunnen uitvoeren van activiteiten in 2016, behorend bij programma 2. Dit is ook de reden geweest voor het hierop in mindering brengen van het budget.

3.2 Misbruik en oneigenlijk gebruik

Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Dit criterium betreft het geheel van maatregelen binnen Regio Hart van Brabant dat erop gericht is om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Wij vermelden hieromtrent dat uit onze controlewerkzaamheden geen bevindingen voortkomen met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik.

3.3 Het voorwaardencriterium

Wij constateren een afwijking waar het de naleving van de Europese aanbestedingsrichtlijnen betreft.

Het voorwaardencriterium betreft de naleving van de wet- en regelgeving, zoals deze in het normenkader is opgenomen. Naar aanleiding van onze controlewerkzaamheden hebben wij geen overtredingen van het normenkader geconstateerd.

3.4 Niet-financiële rechtmatigheid

Wij constateren dat er gedurende 2015 geen financiële verordening is vastgesteld door het algemeen bestuur.

Bij het uitvoeren van onze controle hebben wij geconstateerd dat de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant niet beschikt over een vastgestelde financiële verordening gedurende het boekjaar 2015. Op basis van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regeling dient deze er echter wel te zijn. Het niet voldoen aan deze regelgeving is dan ook een rechtmatigheidsfout. Aangezien dit een niet-financiële rechtmatigheidsfout betreft, heeft dit geen gevolgen voor het oordeel bij de jaarrekening. Voor verslagjaar 2016 hebt u overigens recentelijk een financiële beheersverordening vastgesteld.

4. Proces jaarrekeningcontrole 2015

4.1 Jeugdzorg

De verantwoorde baten en lasten die verband houden met de jeugdzorg zijn juist, volledig en rechtmatig verantwoord.

De gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant is gedurende 2015 voor het eerst verantwoordelijk geweest voor de uitvoering van de jeugdzorg binnen de regio.

Om te komen tot voldoende zekerheid over de verantwoorde lasten en opbrengsten die samenhangen met de uitvoering van de jeugdzorg, hebben wij periodiek overleg gehad met uw programmamanager en met medewerkers van de gastheergemeente Tilburg. Op deze wijze is in gezamenlijk overleg gekomen tot een aanpak waarbij er voldoende controlezekerheid over de verantwoorde baten en lasten is verkregen.

Om de benodigde zekerheid over de verantwoorde uitgaven jeugdzorg te verkrijgen, zijn de kosten per zorgaanbieder per jaareinde ambtshalve vastgesteld. Deze vaststelling heeft plaatsgevonden op basis van een verkregen controleverklaring van de zorgaanbieders, naast door de gastheergemeente uitgevoerde interne controles.

Ten aanzien van de opbrengsten jeugdzorg hebben wij vastgesteld dat de verantwoorde opbrengsten per gemeente overeenkomstig het op 21 juni 2016 door het bestuur genomen besluit zijn verantwoord in de jaarrekening. De opbrengsten zijn hiermee juist en volledig verantwoord.

4.2 Tijdsbesteding

Het grote aantal overleggen en het met elkaar zoeken naar de juiste uitgangspunten en mogelijkheden om te komen tot een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening hebben geleid tot een hogere tijdsbesteding dan de uren die voor de jaarrekeningcontrole waren gepland, en die aan de basis lagen van de met Regio Hart van Brabant gemaakte prijsafspraken.

10

18 juli 2016

3114076000/2016.058333/RVB

Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaande opgave van de tijdsbesteding van het auditteam met betrekking tot de jaarrekeningcontrole 2015 van Regio Hart van Brabant.

	Gebudgetteerde uren	Gerealiseerde uren
Partner	24	50
Managers	110	160
Assistenten	190	302
Specialist WNT	0	8
Totaal	324	520

5. Governance

5.1 Opdracht

De aard en omvang van onze opdracht zijn ongewijzigd.

Door middel van de ondertekende opdrachtbevestiging d.d. 17 december 2015 (met kenmerk: 2015.42180/mj) heeft u ons opdracht gegeven voor de controle van de jaarrekening 2015 van Regio Hart van Brabant.

Deze controle heeft tot doel te onderzoeken of deze jaarrekening het door de wet vereiste inzicht geeft, rekening houdend met de van toepassing zijnde voorschriften hieromtrent, zoals vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving op het gebied van de financiële rechtmatigheid. Wij hebben onze werkzaamheden afgerond op de datum van dit accountantsverslag.

5.2 Controleverklaring

Wij hebben de jaarrekening 2015 van een goedkeurende controleverklaring voorzien wat betreft de getrouwheid en de rechtmatigheid.

Op grond van de door ons verrichte werkzaamheden en de uitkomsten daarvan zijn wij van oordeel dat de jaarrekening 2015 van Regio Hart van Brabant een getrouw beeld geeft van het eigen vermogen per 31 december 2015, en het resultaat over 2015. Verder vermelden wij in dit verband nog het volgende:

- De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die zijn gehanteerd voor het opmaken van de jaarrekening 2015 zijn consistent toegepast. Daarbij hebben wij tevens de schattingselementen in de jaarrekening 2015 en de belangrijkste uitgangspunten en veronderstellingen die hieraan ten grondslag liggen beoordeeld in het kader van het beeld dat de jaarrekening als geheel dient te geven.
- Het jaarverslag van Regio Hart van Brabant over 2015 voldoet aan de inrichtingseisen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, en is verenigbaar met de jaarrekening over het boekjaar, in die zin dat het jaarverslag geen materiële tegenstrijdigheden met de jaarrekening bevat.
- Na onze controle resteert er een bedrag ter grootte van € 764.000 aan onzekerheden. Dit betreft een vordering op een zorgaanbieder waarbij wij, gezien de financiële positie van deze zorgaanbieder, onvoldoende geschikte controle-informatie hebben kunnen verkrijgen over de inbaarheid van deze vordering. Aangezien deze onzekerheid in omvang lager is dan de door ons bij de controle van de jaarrekening voor onzekerheden gehanteerde materialiteit (in casu € 1.050.000), is deze niet van invloed op het goedkeurend oordeel in de controleverklaring.

5.3 Wet normering topinkomens

Regio Hart van Brabant heeft de bepalingen van de WNT in acht genomen.

De externe accountant dient als onderdeel van de controle van de jaarrekening te toetsen of de bepalingen van de Wet normering topinkomens (WNT) in acht zijn genomen. Het oordeel hieromtrent dient in de controleverklaring tot uitdrukking te worden gebracht.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole vastgesteld dat uw gemeenschappelijke regeling de voorschriften van de WNT heeft nageleefd en dat de bezoldigingsgegevens correct in de jaarrekening 2015 zijn verantwoord.

5.4 Administratieve organisatie en interne beheersing

De administratieve organisatie en interne beheersing bevat de voor een accountantscontrole noodzakelijke minimale functiescheiding.

Vooruitlopend op de controle van de jaarrekening 2015 van Regio Hart van Brabant hebben wij tussentijds werkzaamheden uitgevoerd die erop waren gericht de opzet, het bestaan en waar nodig de werking van de maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) te beoordelen, voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

Naar aanleiding van deze werkzaamheden en de daaruit voortkomende bevindingen concluderen wij dat de administratieve organisatie en interne beheersing van uw gemeenschappelijke regeling de minimale functiescheiding bevat.

5.5 Fraude

Ofschoon onze controle geen aanwijzingen voor fraude heeft opgeleverd, handhaven wij onze aanbeveling tot het opstellen van een gestructureerde fraude-risicoanalyse.

De programmamanager en het dagelijks bestuur van uw gemeenschappelijke regeling zijn primair verantwoordelijk voor het functioneren van de interne beheersing, en voor de kwaliteit en volledigheid van de jaarrekening. Deze verantwoordelijkheid omvat mede het voorkomen en ontdekken van fraude. Het algemeen bestuur dient erop toe te zien dat de programmamanager en het dagelijks bestuur voldoende en adequate preventieve en repressieve beheersmaatregelen hebben ingesteld om het risico op fraude zoveel mogelijk te beperken.

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude, met dien verstande dat wij een kritische houding hebben ten opzichte van het risico van fouten in de jaarrekening als gevolg van fraude, onjuistheden of verduistering van activa of afwijkingen van materieel belang.

Wij hebben hiertoe het frauderisico in de planning en uitvoering van onze controle betrokken en daarbij met name de nadruk gelegd op de risico's van materiële onjuistheden in de jaarrekening.

13

18 juli 2016

3114076000/2016.058333/RVB

Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2015 zijn ons overigens geen aanwijzingen van fraude gebleken dan wel gemeld.

Wij adviseren Regio Hart van Brabant om een frauderisicoanalyse op te stellen en deze af te stemmen met het bestuur.

5.6 Onafhankelijkheid

Wij hebben de richtlijnen die onze onafhankelijkheid als accountant moeten waarborgen in acht genomen.

Wij beschouwen onafhankelijkheid als een belangrijk grondbeginsel om onze opdracht tot controle van de jaarrekening te kunnen uitvoeren. De hiervoor geldende principes en regels zijn vastgelegd in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten.

Wij hebben deze richtlijnen in acht genomen. Wij vermelden hieromtrent dat de leden van het auditteam hun onafhankelijkheid individueel hebben bevestigd en dat Deloitte geen werkzaamheden heeft verricht die (in wezen of in schijn) conflicterend zijn of kunnen zijn voor onze onafhankelijkheid als controlerend accountant van Regio Hart van Brabant.

6. Actuele ontwikkelingen

Graag brengen wij enkele actuele ontwikkelingen onder uw aandacht. Wij willen u aandacht vragen voor corporate compliance en voor cyberrisico's voor Regio Hart van Brabant.

6.1 Corporate compliance

In het kader van de controle van de jaarrekening 2016 zullen wij de programmamanager verzoeken inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van risico's op het gebied van de naleving van wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat de directie daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met het toezichhoudend orgaan.

Door politieke, sociale en economische ontwikkelingen worden bedrijven, instellingen en hun werknemers blootgesteld aan een toenemende mate van regelgeving en verwachtingen vanuit de diverse stakeholders omtrent moreel handelen.

Wij hechten eraan te benoemen dat het belangrijk is dat periodieke compliance risicoanalyses een vast onderdeel zijn van het interne controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten en de interne beheersing daarop toe te spitsen.

6.2 Cyberrisicoanalyse

Cyber is een onlosmakelijk onderdeel geworden van onze samenleving. Dagelijks werken we met digitale oplossingen, zowel privé als zakelijk. Door gebruik van het internet, bedrijfsnetwerken en -applicaties hebben ook organisaties, ongeacht hun omvang, te maken met aan cyber gerelateerde risico's, zoals cyber crime.

Als cyberrisico's zich voordoen, kunnen deze een (significante) impact hebben op de financiële systemen, op uitspraken over de interne beheersing, en ook op de jaarrekeningcontrole.

Wij zullen de programmamanager verzoeken samen met de gastheergemeente Tilburg inzicht te geven in de eigen inschatting van de cyberrisico's in het betalingsverkeer, door onttrekken van persoonsgegevens, vertrouwelijke gegevens of Intellectual Property, of door het verstoren van de bedrijfsvoering.

15

18 juli 2016

3114076000/2016.058333/RVB

Aangezien iedere organisatie waardevolle informatie heeft te verliezen of ernstige schade kan leiden als de IT-infrastructuur (tijdelijk) niet meer beschikbaar is, attenderen wij u op het belang van een cyberrisicoanalyse als vast onderdeel van het interne controlesysteem dat erop is gericht bedrijfsrisico's te onderkennen, het belang en de waarschijnlijkheid daarvan in te schatten en de interne beheersing daarop toe te spitsen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de, in de jaarstukken op de pagina's 43 tot en met 63 opgenomen, jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant te Tilburg gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2015 met de toelichtingen, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De financiële rechtmatigheidscriteria zijn vastgesteld met het normenkader door het algemeen bestuur op 1 april 2016.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Eindhoven, 18 juli 2016

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. J.J. Zuidema RA